

Educar la sexualitat: educar per a la igualtat

Col·lectiu Baubo:

Rosa Maria Sanchis Caudet

Enric Senabre Carbonell

a) Presentació per al professorat

Els materials que presentem volen ser una ferramenta per a transversalitzar la coeducació afectiva i sexual en l'educació secundària. El projecte es pot impartir en qualsevol curs de l'ESO, a través de l'optativa de Papers socials, també es pot utilitzar dins del Pla de transversalitat del centre en les tutories d'ESO i Batxillerat, o incorporar-se a les àrees que directa o indirectament tracten temes relacionats amb la sexualitat i les emocions.

La proposta parteix de la base que els educadors no podem girar l'esquena a la situació de desorientació que estan vivint els joves, immersos en una societat fortament sexualitzada, amb constants estímuls sexuals en la publicitat i en altres àmbits, sense cap ritual d'instrucció per a les relacions sexuals i amb un model adult de relacions fonamentalment coital.

L'educació no és una col·lecció d'eines instrumentals per solucionar problemes concrets. L'educació és, fonamentalment, formació, en el sentit de maduració personal i autoconeixement propi per a disposar de la pròpia vida lliurement. I aquest procés difícilment s'aconsegueix amb una sèrie de xerrades puntuals o d'activitats aïllades, sinó que cal una educació a llarg termini que reforce la creació de la personalitat i la presa de decisions pròpies. Per això, tot i reconeixent el problema social dels embarassos adolescents i l'extensió de la SIDA a la nostra societat, nosaltres proposem una educació integral de la sexualitat que pose l'èmfasi en la **presa de decisions**, en l'**adquisició d'habilitats** socials i en el foment de la **capacitat de comunicació d'afectes i desigs**.

D'aquesta manera, les orientacions educatives per abordar aquesta temàtica s'han de centrar més en l'**aspecte procedimental** (treballar les habilitats socials de negociació de pràctiques segures i plaents, les habilitats motores i les conductes) que en el declaratiu (donar informació), contràriament del que fa a l'actualitat la major part de l'educació

preventiva. La instrucció és fàcil, l'educació és realment complexa. Perquè ens exigeix una **anàlisi aprofundida de la situació actual**, de les expectatives de la joventut, de la societat en general i de les nostres mateixes, i sobretot reclama la inclusió d'una **perspectiva de gènere** que evidencie les diferències amb què se'ns educa i com influeixen els rols en la nostra conducta sexual. No podem encarar el tema de la prevenció sense evidenciar que els models estereotipats de la masculinitat i de la feminitat actuals fomenten els riscos. Ni sense proporcionar un model de gènere més actual.

Pel que hem exposat, apostem per una educació sexual en què aquesta no aparega com un fet dolent, lleig o brut; com una activitat on el més important siguin els genitals; que tampoc siga exclusivament cosa d'adults o solament per a tindre fills, ni solament es pugui donar entre un home i una dona. La sexualitat és molt més àmplia i pot abraçar tots els aspectes següents:

- a. La sexualitat és un camp privilegiat de **maduració personal** i de **recerca de la pròpia identitat**, perquè posa en marxa preguntes fonamentals que tenen a veure amb el propi procés de descobriment, amb la creació d'un espai propi en el món: Qui sóc? Quin és el meu lloc al món? Trobaré algú a qui estimar? Sóc normal? Què pensen els altres de mi? Per què em sent així? Sóc l'única persona que es sent així?, etc.
- b. La sexualitat afecta a **tot el cos**. Encara que moltes vegades parlar de sexualitat es confonga amb parlar de relacions sexuals, i freqüentment parlar de relacions sexuals supose parlar de relacions coitals. La sexualitat té una gran varietat de formes d'expressió i el fet genital només n'és un aspecte més.
- c. La sexualitat és una realitat en **totes les edats de la vida**. En cada moment evolutiu es viu i s'expressa d'una manera diferent (en els xiquets de manera oral, dèrmica, amb els pares com a objectes sexuals; en els vells de manera relaxada, tendra i comunicativa). Ensenyar que el sexe és perillós i inacceptable en la infantesa i que s'ha d'evitar encara que es desitge no és educació, és educastració.

L'absència d'educació sexual formal de qualitat provoca opinions negatives sobre el sexe –i sentiments de culpabilitats– i el rebuig cap a una vivència personal del sexe al marge dels models establerts –és a dir, repressió. Contràriament, nosaltres pensem que la sexualitat és natural i saludable, que solament hauria de generar sentiments de benestar i que no s'ha de reprimir si es desitja. Si la família, el sistema educatiu i el sistema sanitari reconegueren el dret a l'activitat sexual, s'ocuparien d'afavorir que aquest dret el poguérem exercir, si ho desitjàvem, de forma lliure i responsable.

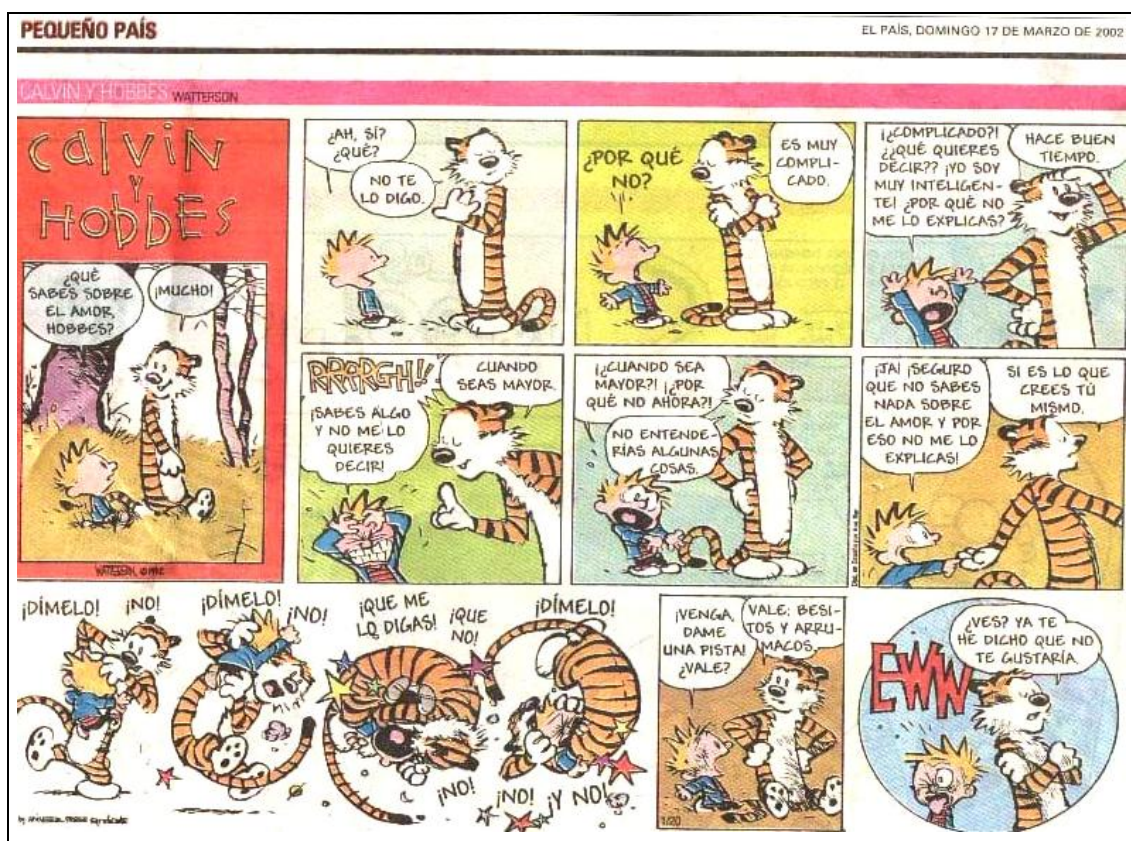
b) Materials de treball per a l'alumnat

QUÈ ENS ENSENYEN?: l'escola i els pares

1. Ja ho sabràs quan sigues major!

Objectius: reconèixer què ens ensenyen sobre la sexualitat i evidenciar l'educació sexual formal i informal que ens transmeten els pares i l'escola.

Desenvolupament: llegiu el còmic següent i contesteu les preguntes.

Qüestions:

1. Quines excuses posa Hobbes per no explicar-li a Calvin què és la sexualitat?

2. Havies parlat a casa de sexualitat? Quan? Què t'havien dit?
3. I a l'escola, què t'havien explicat de sexualitat?
4. T'hauria agradat que t'hagueren parlat més o d'una altra manera? Quines coses creus que t'haurien d'haver ensenyat? On?
5. D'on has tret la informació que tens ara sobre el tema?
6. Et fa vergonya parlar de sexualitat o d'amor en públic? Et sents incòmode? Per què creus que passa això?
7. Dramatitzeu les següents situacions (fent els papers dels diferents personatges que hi apareixen):
 - a. Mario és un xiquet de cinc anys. Un amigueta més major de l'escola li ha ensenyat una revista pornogràfica. Quan arriba a casa pregunta a son pare i a sa mare què vol dir "fer-ho".
 - b. Carles té dos anys i mig i li agrada molt tocar-se la xufeta quan està sol a la seua habitació. Un dia sa mare entra a l'habitació i el pillen.
 - c. Anna, de quatre anys, està jugant amb el seu veí Pep, de cinc, a metges: ell és el ginecòleg i ella va a la consulta. Però els pares entren a l'habitació i els pillen.
 - d. Carles, de quatre anys, està jugant amb el veí Antoni, de cinc, a explorar-se els genitals. Els pares entren a l'habitació i els pillen.
 - e. Carles i Maria ixen junts. Tenen 16 i 15 anys. Els pares de Maria se n'han anat a una reunió i arribaran tard. Ells aprofiten per enrotllar-se en l'habitació d'ella. Però els pares arriben prompte.
 - f. Els pares de Ferran, Joan i Joana, ja estan jubilats. Han anat a passar les vacances a cal fill i estan la mar de bé perquè aquest viu a la platja. Un dia, Ferran, la seua dona Maria i els seus fills de 4 i 5 anys, pillen els iaïos fent l'amor al sofà.
9. Els pares que has escenificat, han reaccionat com tu ho faries? Què els diries tu? Què ensenyaries tu als xiquets sobre la sexualitat?
10. Creus que hi ha diferències en l'educació sexual de xiquets i xiquetes? Explica'n algunes. Per què passa això?
11. Creus que els iaïos tenen sexualitat? I els xiquets? A partir de quina edat? Tal vegada el text següent t'ajudarà:

Text

Úter

S'han detectat ereccions reflexes dins de l'úter i als pocs minuts del part i lubricació vaginal i erecció del clítoris en xiquetes neonates.

0-2 anys

El primer any la sexualitat del bebè se centra en els contactes amb els pares a través de carícies i abraçades. L'excitació que experimenten mitjançant múltiples focus de sensació física es tradueix de vegades en respostes sexuals (ereccions, lubricació). També són freqüents les manifestacions de plaer amb el tocament dels genitals.

INVESTIGANT L'ENTORN: el carrer

2. Què aprenem al carrer: el vocabulari sexual

Objectius: observar i investigar l'entorn per a prendre consciència de les influències que exerceix l'ambient del carrer en la nostra manera de viure la sexualitat. Conèixer la terminologia adequada per a parlar de la sexualitat.

Desenvolupament: busqueu en l'entorn i recolliu el vocabulari sexual vulgar que s'utilitza al carrer o amb els amics.

Per grups, escriviu les paraules cultes i vulgars en els apartats de més avall, tot distingint en tots els casos entre paraules que facen referència als homes, a les dones i a tots dos:

- a. Parts sexuals (per exemple: *mamelles, pito*, etc.)
- b. Actes durant les relacions sexuals (ex.: *follar, xuplar-la*, etc.)
- c. Qualificatius a les persones en relació a la sexualitat (ex. *maricón, cabrona*, etc.)
- d. Expressions amb parts o activitats sexuals del cos (ex. *vés-te'n a prendre pel cul, que et follen*, etc.)
- e. Recolliu també acudits i pintades dels serveis o altres llocs on en trobeu.

Qüestions:

1. Quines són les parts considerades sexuals? Són masculines o femenines?
2. A quins actes sexuals fa referència la major part del vocabulari?
3. Marqueu els qualificatius negatius o que serveixen per a insultar, humiliar o rebaixar l'altre. Pertanyen a homes o a dones? Què es considera positiu i negatiu en l'home? I en la dona?
4. Escriu les paraules formals per a designar tot el vocabulari que has trobat.
5. Quan usem el llenguatge popular i quan el culte? Per què? Per què creus que s'utilitzen tantes paraules populars en el camp de la sexualitat?

6. Com explicaries què és la sexualitat segons aquestes paraules? Les expressions en donen una visió positiva? Hi ha diferències entre les expressions masculines i les femenines?
7. Elaboreu un mural amb tots els conceptes trobats, utilitzeu tot tipus de recursos gràfics (majúscules, minúscules, dibuixos, icones, colors, etc.) per ressaltar allò més important.

INVESTIGANT L'ENTORN: "la literatura"

3. Què ens diuen... les revistes de xiques (i de xics)

Objectius: conèixer i reflexionar críticament sobre la visió de l'amor que transmeten les revistes de xiques.

Desenvolupament: retalleu i pegueu en cartolines el que diuen de l'amor i de la sexualitat les revistes (femenines) per a adolescents: *SuperPop*, *Bravo*, *Ragazza*, *Vale*, *You*, *Veintitantos*...

Qüestions:

1. Anota els temes de les revistes de xiques. A qui interessen?
2. Com són els xics de les revistes de xiques. Descriu-los. Són reals? Són com els agradaria a les xiques que foren?
3. Com són les xiques de les revistes de xics? Són reals o són com els agradaria que foren als xics?
4. És típic de les revistes de xiques donar consells per a agradar els xics. Anota els consells que se'ls donen a les xiques per a agradar. Hi estàs d'acord? Raona la resposta. Com veuries que als xics se'ls donaren consells per a agradar a les xiques? Quins podrien ser?
5. Quina visió de la sexualitat transmeten les revistes? I de l'amor? És realista? Creieu que influeix en vosaltres? Les compraríeu si digueren una altra cosa? Per què no les compren el xics?
6. Intenteu donar una definició de l'amor segons aquestes revistes.
7. Compareu les revistes per a xics i per a xiques. Protagonistes, Temes, Fotografies, Quantitat de revistes, Què ensenyen?... Per què pensem que són tan diferents? A qui creieu que li interessa educar-vos de manera tan distinta en aquests temps d'igualtat? Es pot fer alguna cosa perquè això canvie?

MIRANT CAP A DINS: què m'està passant?

4. La primera regla i la primera ejaculació

Objectius: prendre consciència dels canvis físics a partir de la primera regla en les xiques i de la primera ejaculació en els xics. Reflexionar sobre les conseqüències psicosocials d'aquests fenòmens.

Desenvolupament: contesteu les preguntes.

Qüestions:

1. A quina edat tingueres la primera regla/ejaculació?
2. T'havien informat abans del que era? Qui? Com et vares sentir?
3. A qui li ho vares dir? Com va reaccionar?
4. Què significa socialment tenir la primera ejaculació? Es comporten les persones del teu voltant de manera diferent?
5. Què significa biològicament? Quins canvis es produeixen?
6. Què saps dels teus genitals? I dels genitals de l'altre sexe? Fes-ne un dibuix i assenyalan les parts.
7. Llig aquest text i reflexiona :

Textos

Els genitals femenins solen estar envoltats de misteri, potser per la seua situació, amagada; per la seua forma, envoltats de capes o llavis, o, segur, per una repressió que nega el plaer de la dona. Per evitar aquesta discriminació, és bo que comencem per conèixer-los.

MIRANT A L'ALTRE: com ens relacionem?

5. La seducció corporal i verbal

Objectius: ajudar els adolescents a conèixer els mecanismes de seducció i a evitar la comunicació ambigua o la pressió.

Desenvolupament: per parelles, un dels dos es construeix una màscara amb un full de paper deixant dos forats per als ulls, i l'altre intenta seduir-lo sense utilitzar les paraules, solament amb gestos amb la cara, amb les mans, etc. Després es posa

la màscara l'altre membre de la parella. Acabada l'activitat es fa el mateix però ara utilitzant les paraules.

Qüestions:

1. Com tractes de seduir?
2. Com han tractat de seduir-te?
3. Què et resultava més seductor?
4. Et resulta més fàcil amb gestos o amb paraules?
5. Qui utilitza més la seducció els homes o les dones? Argumenta-ho
6. De vegades es donen missatges confusos: amb el cos una cosa i amb les paraules una altra. Posa exemples. Què penses dels missatges confusos? Qui els utilitza més els xics o les xiques?
7. Comenta les situacions de més avall. Com han d'actuar els protagonistes perquè no hi haja ambigüitat ni malentesos ni falses expectatives?
Escenifica-ho
 - a. Luci, de 15 anys, ix amb Rafa, de 19. Arriben a casa d'ell i la convida a pujar. Ella vol anar amb ell, està farta del cotxe, però no vol arribar a mantenir relacions coitals. Ell sí que ho espera, ja que el fet que ella accedisca a pujar és senyal "inequívoca" que desitja el mateix que ell.
 - b. Carles i Andrea es coneixen en una discoteca. Ella ha estat ballant tota la nit per a ell, i ell ha estat mirant-la. Finalment ell se li apropa i li diu si van al reservat. Allí Andrea no es deixa tocar el sexe ni accedeix a les peticions de Carles de tocar-lo. Ell es cabreja perquè es sent provocat.

MIRANT A L'ALTRE: autoestima i assertivitat

6. Definir bé les situacions. Aprendre a dir "no"

Adaptat F. López (1995)

Objectius: ajudar els adolescents a dir "no" a la pressió de tenir relacions sexuals abans que vulguen. Expressar amb sinceritat els sentiments i dir les vertaderes intencions de la conducta.

Desenvolupament: dramatitzeu les situacions i contesteu les qüestions.

- a. Lluís, Carles i Ernest estan burlant-se del seu amic Joaquim perquè encara no ha tingut relacions sexuals. Ell eixirà aquesta nit amb la seua núvia i els seus amics li estan dient que esperen que tinga relacions sexuals amb ella.

- b. La mare de Rafa ha deixat una nota que diu que tornarà en una hora. Rafa es gira cap a Luci i li diu: "tenim una hora per estar sols i fer l'amor". Ell tracta de besar-la però ella es resisteix.
- c. Un xic ens agrada. Ens demana d'eixir però no li volem dir que sí, sinó conèixer-lo un poc més abans.
- d. Una xica ens demana d'eixir, però ens han dit que és una lloba i nosaltres no tenim experiència i sí molta por. Què li contestem?

Qüestions:

1. Per què els amics de Joaquim l'estan pressionant perquè tinga relacions sexuals? Què és millor, que tracte de fer entendre els seus amics com se sent o fer-los creure que ha tingut relacions perquè el deixen tranquil? Què faries tu en el seu lloc?
2. Per què és tan important per a Rafael tindre relacions sexuals? Com creus que se sent Luci? Pots pensar alguna manera de dir NO sense perdre el nuvi?
3. Quina actitud té la societat cap als xics que són verges en l'adolescència? I cap a les xiques? Creus que hi ha adolescents que se senten pressionats a tindre relacions sexuals perquè està de moda ser sexualment actiu?
4. És creïble la situació d? Per què?
5. És més difícil dir "no" per a un home que per a una dona? Per què?
6. Ara llig el text següent i pensa en la importància d'aquest dret de què parla el text:

Text

No t'estime

Hi ha el dret a dir no: no t'estime. No vull parlar amb tu, no vull fer l'amor amb tu, ni tampoc la guerra. No vull fer res amb tu. No vull vore't. No vull. No. Aquest dret també existeix després d'haver fet l'amor una vegada o moltes. Després d'haver viscut amb una persona dies, mesos, anys, mil·lenis. Després d'haver sigut feliços, molt feliços els dos, i d'escriure's versos, i de viatjar per la Mediterrània, i de sentir una gran passió, i de comprar junts l'apartament [...]

Hi ha el dret que deixes d'agradar-me, d'interessar-me, d'importar-me. El mateix dret que m'agrada un/a altre/a, que no m'agrada ningú, que m'agraden tots/es, que m'agrada el teu amic íntim, la teua amiga de l'ànima, el veí del cinquè, qui em done la gana. I si hi ha reciprocitat, millor que millor. [...]

Tradució de C. Gavela. El País: 10 setembre 02

Qüestions:

1. Quin dret planteja l'autor d'aquest text? Explica'l amb les teues paraules. Estàs d'acord que aquest dret tinga vigència en la nostra societat? Creus que es respecta?
2. Com creus que es podria generalitzar aquest dret? Què proposa el text? Penses que és suficient?
3. Evitaria aquest dret el maltractament a les dones? Argumenta-ho.

DESENVOLUPANT HABILITATS

7. Compra i pinta el teu condó

Objectius: adquirir les habilitats necessàries per a atrevir-se a comprar el condó i a manipular-lo, aprenent a usar-lo adequadament.

Desenvolupament: imagineu la següent situació i escenifiqueu-la:

Una parella vol tenir relacions coitals i decideixen anar a la farmàcia d'un altre poble perquè els dóna vergonya. No coneixen marques ni tipus. Entren a la farmàcia i el farmacèutic els ho posa difícil. Discuteixen i se'n van. Decideixen anar a una altra farmàcia on els expliquen amablement els tipus que hi ha, com s'utilitzen i on han de tirar-los. Compren una caixa i se'n van.

Qüestions:

1. Com ha estat l'escenificació? Han reaccionat bé davant els impediments? Com hauries reaccionat tu?
2. Penseu que els farmacèutics tenen dret a sermonejar per decidir tenir relacions coitals responsables?
3. Agafeu un condó i comproveu-ne la data de caducitat, obriu-lo sense usar les ungles, poseu una o dues pastilles efervescents en un got alt i fiqueu el preservatiu al got. Què passa?
4. Es reparteix un altre condó per parella i es llegeix públicament el fullet d'instruccions, demanant-los que al mateix temps el destapen, desenrotllen, toquen, palpen, oloren... Després de l'explicació del fullet (pot fer-se mitjançant una escenificació de l'alumnat prèviament preparada) s'inflen els condons i es lliguen perquè queden com un globus.
5. Es reparteixen retoladors i es demana l'alumnat que imagine que el preservatiu és un personatge famós, del món de la política, de l'espectacle, de l'institut, i que el dibuixi; per exemple pot pintar Bin Laden, amb un

turbant i una barba, també Aznar, amb un bigoti i unes celles. Després es fa una exposició a l'institut dels diferents personatges.

QÜESTIONANT ELS MODELS: la família

8. La família: poder, treball i sentiments

Adaptat de "Familia y diversidad", De la Rosa i De la Cruz. QDP, octubre, 1999

Objectius: afavorir la construcció de masculinitats no estereotipades que permeten integrar la cura dels altres com un valor. Comprendre el caràcter convencional i arbitrari de la família com a organització i distribució funcions segons el gènere.

Desenvolupament: comenteu les qüestions.

Qüestions:

1. Posa exemples de tipus de famílies que conegues segons com es distribueixen els papers: qui treballa, qui pren les decisions sobre el temps d'oci (com passar el cap de setmana o les vacances), com es distribueixen les tasques de la llar, qui té cura de la casa, dels fills o dels majors, qui decideix la compra o canvi de casa, cotxe o la forma d'invertir els estalvis, etc.
2. Quin dels models que has posat et sembla el més just?
3. Fes una proposta alternativa a les distribució de tasques de la llar.
4. Busca el llenguatge col·loquial discriminatori cap al homes que fan les tasques de la llar. Per què creus que passa això?
5. Comenta els següents titulars de premsa. Creus que la família està canviant? Argumenta-ho.

Text

-
- "Sólo en ocho de cada cien familias españolas se produce un reparto de tareas domésticas. "
 - "Clases de labores domésticas en el instituto. Barcelona introduce en centros educativos la enseñanza de las tareas de la casa para potenciar la igualdad entre los jóvenes." *El País*, 25 enero 02.
 - "Los hombres trabajan en casa cinco veces menos que las mujeres. Los hombres han aumentado su contribución al hogar en 7 minutos desde

1996. En ese año dedicaban a las tareas domésticas 37 minutos y ahora destinan 44. Un pequeño incremento si lo comparamos con el tiempo que dedican las mujeres, 3 horas y 58 minutos, es decir, cinco veces más. Los datos aparecen recogidos en *Las mujeres en cifras* (1996-2000) una publicación del Instituto de la Mujer.”

QÜESTIONANT ELS MODELS: una sexualitat retallada

9. Els retalls a la sexualitat

Objectiu: mostrar els retalls de la sexualitat més estesos a la nostra societat. Explicitar i fer visible la sexualitat prohibida.

Desenvolupament: a partir del text següent, contesteu les qüestions.

Text

“La nostra cultura, en els moments més repressius, ha arribat a plantejar i a donar una interpretació de la sexualitat en què aquesta quedava reduïda a:

La procreació. Tota activitat no orientada a la procreació és inadequada. L'anticoncepció, tret de l'abstinència, és entesa com una conducta que vulnera els destins naturals i divins de la conducta sexual (reducció funcional).

La genitalitat. Les activitats sexuals no coitals són una preparació per al coit o en formen part del context (reducció corporal).

Els barons. Les dones no tenen o no han de tindre desigs sexuals, no han de sentir plaer, etc. Alguns autors arriben a dir que les dones interessades en la sexualitat pateixen furor uterí o són nimfòmanes (reducció sexista).

Els adults. Els xiquets no tenen o no han de tindre interessos sexuals i els ancians no han d'estar motivats per la sexualitat (reducció evolutiva).

Les persones “normals”. Els minusvàlids físics i psíquics no han de permetre's conductes sexuals, entre moltes altres coses perquè no es considera adequat que procreen (reducció a persones suposadament normals).

L'heterosexualitat. L'homosexualitat és considerada una conducta desviada, com altres parafílies com la zoofília o el voierisme (reducció en l'orientació del desig).

El matrimoni. Les relacions prematrimonials i de les persones que no estigueren casades són considerades il·legítimes i són objecte de discriminació legal (reducció legal).“

Fèlix López: *La vida sexual del adolescente*. EVD, 1999

Qüestions:

1. Explica cadascun d'aquests retalls. Posa'n un exemple de cada.
2. Quin d'ells creus que és el més fort i el més influent en la nostra societat? I el que menys? Argumenta-ho.
3. Reflexiona sobre quin d'aquests retalls ha pogut influir més en la teua forma d'entendre la sexualitat.
4. Creus que podem fer alguna cosa per superar-los? Què?

QÜESTIONANT ELS MODELS: una educació diferenciada

10. Diferències entre sexe i gènere

Objectius: clarificar els conceptes de *sexe* i de *gènere*. Reflexionar sobre la importància que els pares i l'entorn tenen en la formació de la personalitat, diferent segons es nasca home o dona.

Desenvolupament: comenteu el text.

Text (1)

“Les persones naixen éssers sexuals, és a dir, amb capacitat per a desenvolupar això que anomenem desig sexual, ara bé, com es manifeste aquest desig dependrà del medi en què ens desenvolupem, de les relacions que establim, de com siga estimulat el nostre cos al llarg de la vida, de les idees religioses, polítiques en què siguem educats o educades... i d'una multitud de factors que són els que en última instància conformaran les vivències particulars en el terreny sexual. Dintre d'aquests factors [...] un de bastant importància en les nostres societats és el gènere, és a dir el fet de nàixer homes o dones i el que això significa socialment.”

“Des del punt de vista psicològic, el gènere [...] té a veure amb les creences familiars i socials que defineixen la masculinitat i la feminitat [...]; aquestes creences, la majoria de les vegades són anteriors al propi naixement de la criatura i estan constituïdes per les diferents expectatives que els pares i l'entorn familiar i social tenen sobre com serà si és xiquet o què farà en la vida si és xiqueta.”

C. Garaizabal. “*Sexualidad, género y amor*” T.E, núm.151, març 94

Qüestions:

1. Subratlla les frases del text que facen referència al “gènere”.

2. Significa el mateix “sexe” que “gènere”? Quines diferències hi trobes?
3. Quin dels dos conceptes diries que és propi de la naturalesa? I quin diries que és cultural (producte de cada cultura o societat)?
4. Subratlla al text les frases on es parla de les “expectatives”. Intenta definir aquest concepte.
5. Podries posar algun exemple del que s’espera socialment d’una xica pel que fa al seu comportament sexual? I d’un xic? Hi ha diferències?
6. Com creus que influeix el gènere en la teua manera de viure la sexualitat?

Text (2)

Diferent socialització d’homes i dones

“[...] Als xiquets se’ls potencia des de ben xicotets, que siguen capaços d’actuar i de dominar el món exterior al familiar, i que reprimesquen el món dels afectes. Se’ls anima a explorar el món, a eixir fora. La separació de la mare i la individualització estan íntimament lligats al desenvolupament de la masculinitat; se’ls estimula la independència i l’autonomia respecte dels altres; se’ls fa saber que el que valguen dependrà del que facen en la vida, del que siguen capaços d’actuar. La seua intimitat serà prompte respectada, la seua disponibilitat afectiva no es considera permanentment i, per tant, els límits que ells vagen establint per a controlar aquesta disponibilitat són detectats i considerats pels altres. El jo masculí es configura com una identitat basada en l’aconseguint.”

“[...] Les dones solen romandre més lligades al món de la mare, al món dels afectes, ja que una de les funcions principals que se’ls exigirà és la de ser cuidadores emocionals d’un futur nucli familiar. Se les educa en què allò que aconseguen no serà tant per mèrits propis com per la capacitat que tinguen de ser simpàtiques, de seduir, de ser afectuoses. La identitat femenina es va configurant al voltant de les relacions afectives. El jo de les dones és sempre un jo en relació.”

C. Garaizabal. Op. cit.

Qüestions:

1. Anota a doble columna les característiques de l’educació dels homes i de les dones. Posa algun exemple que hages viscut o hages sentit que corrobore les característiques que has anotat.
2. Creus que són veritat? Per què?
3. Com reaccionaries davant d’aquestes situacions: a) el teu fill té por d’eixir sol al parc, b) el teu fill no vol jugar amb els amics i prefereix quedar-se a casa, c) la teua filla es toca la vulva insistentment en públic, i d) la teua filla besa a tots els de la classe.

DEFENSANT LA IGUALTAT: defensant la diferència

11. Pinta la teua samarreta d'igualtat

Objectius: practicar altres maneres de viure i sentir les relacions afectivosexuals que no condicionen o vagen en contra dels propis desigs i mostrar-ho davant el col·lectiu d'iguals.

Desenvolupament: porteu a classe una samarreta de color clar i, amb els retoladors que us proporcionarem, pinteu-la amb missatges favorables a una vivència de la sexualitat més igualitària. Per exemple els xics pintaran coses del tipus: *sóc sensible, tinc sentiments i dubtes i els expresse, no resolc els meus problemes amb agressivitat, la tinc xicoteta, i què!* etc. i les xiques: *sóc sexual, m'agrada fer-ho i què, visquen les dones actives sexualment, etc.* Després la portaran posada tot el dia a l'institut.

La mateixa activitat es pot fer però pintant un mural al corredor de l'escola.